

پروستات چیست؟

پروستات غده ی کوچکی است که پائینتر از مثانه قرار گرفته و قسمت ابتدایی پیشابراه را احاطه کرده است. پیشابراه مجرای است که ادرار را از مثانه به طرف خارج از بدن هدایت می کند. این غده در زیر مثانه و در محل خروج ادرار از آن و نیز در جلوی راست روده قرار دارد. پروستات طبیعی در معاینه قوام نرم دارد و فاقد توده است. این غده که اعمال مختلفی انجام می دهد از دو قسمت تشکیل شده که توسط یک لایه ی بافتی پوشیده شده اند.

پروستات چه کاری انجام می دهد؟

یکی از کارهای پروستات کمک به کنترل ادرار، با وارد کردن فشار به قسمت ابتدایی پیشابراه است. همچنین پروستات، مایعی ترشح می کند که سلولهای جنسی مرد، یا اسپرمها را فعال نگه می دارد. این مایع پیشابراه را مرطوب و لغزنده می کند. این مایع ماهیت قلیایی داشته و نیز مواد مغذی ای دارد که برای فعال باقی ماندن اسپرمها، لازم است. اعمالی که پروستات انجام می دهد،

نشان می‌دهد که اگرچه بدون پروستات، تقریباً مردان نابارور هستند اما نبود آن نیز تاثیر چندانی در زندگی فرد ندارد.

علائم بیماریهای پروستات

* مشکل در ادرار کردن، احساس فوریت و یا تکرر ادرار.

* خون در ادرار و یا مایعات دستگاه تناسلی.

* سوزش ادرار یا ادرار دردناک.

* مشکل در فعالیت جنسی طبیعی.

* سفتی و درد متناوب در پایین کمر، لگن یا بالای رانها.

* بند آمدن ادرار یا قطره قطره آمدن ادرار.

چه بیماریهایی پروستات را درگیر می‌کند؟

سه گروه بیماری پروستات را تحت تاثیر قرار می‌دهد:

* بزرگ شدن خوش خیم پروستات

* التهاب پروستات یا پروستاتیت

* سرطان پروستات، که یک سوم مردان را تهدید می‌کند.

بزرگ شدن خوش خیم پروستات

در مردان جوان، پروستات تقریباً به اندازه‌ی یک گردو است. با افزایش سن اندازه‌ی این غده نیز افزایش می‌یابد. به این افزایش اندازه، بزرگ شدن خوش خیم پروستات (BPH) گفته می‌شود.

از چه زمانی آغاز می‌شود؟

این فرایند از ۳۰ سالگی شروع می‌شود و اغلب موارد بعد از ۵۰ سالگی علائم پدیدار می‌شوند. بزرگ شدن پروستات که بیشتر در افراد مسن دیده می‌شود علائمی ایجاد می‌کند.

چه علائمی ایجاد می‌کند؟

پروستاتی که بزرگ شده‌است می‌تواند به قسمت خروجی مثانه و به ابتدای پیشابراه فشار وارد کند. این اتفاق منجر به ایجاد مشکلاتی در ادرار کردن می‌شود. جریان ادرار آهسته‌شده و تکرر ادرار ایجاد می‌شود که به خصوص بیشتر در شبها رخ می‌دهد. ممکن است احتباس ادراری روی دهد. مشکلات جدی‌تری مانند عفونت مجاری ادراری و یا انسداد کامل پیشابراه و آسیب به کلیه‌ها نیز در مواردی ممکن است ایجاد شود.

شیوع آن چقدر است؟

این بیماری بسیار شایع است. نیمی از مردانی که بالای ۵۰ سال دارند علائمی از بزرگی پروستات را نشان می‌دهند اما ۱۰٪ آنان به مداخلات دارویی و جراحی نیاز پیدا می‌کنند. بزرگی پروستات با معایناتی که پزشک انجام می‌دهد تشخیص داده می‌شود.

آیا این بیماری با سرطان ارتباطی دارد؟

نه. این بیماری کاملاً خوش خیم است و ارتباطی با سرطان پروستات ندارد.

التهاب پروستات چیست؟

این بیماری بیشتر در مردان جوان تا میانسال رخ می‌دهد. متناوباً درد ایجاد می‌شود و تشخیص آن به دلیل اینکه علائم، در افراد مختلف متفاوت است، مشکل است. ممکن است در هنگام ادرار کردن سوزش یا درد ایجاد شود و مثانه کاملاً خالی نشود که این علائم در بیماریهای دیگر نیز دیده می‌شود. ۱۰ تا ۱۲ درصد از مردان این علائم را تجربه می‌کنند.

سرطان پروستات

سرطان پروستات، رشد بدخیم سلولهای پروستات است که معمولاً آهسته و در درون پروستات در طی سالها رشد می‌کند و در این مدت علائم کمی ایجاد می‌کند. اما به مرور زمان به بیرون از پروستات گسترش می‌یابد. ممکن است به بافتهای دورتر مانند استخوانها، ریه‌ها و کبد نیز دست‌اندازی کند. علائم و نشانه‌ها به میزان پیشرفت بیماری بستگی دارد. این بیماری شایعترین بدخیمی منجر به مرگ، بعد از سرطان ریه است.

عوامل مستعد کننده عبارتند از:

* سن، بیش از ۷۰٪ مردان مبتلا، بالای ۶۵ سال دارند.

* رژیم غذایی

* عوامل ژنتیکی، در واقع اگر اقوام نزدیک فرد مبتلا باشند خطر ابتلا افزایش می‌یابد.

پیشگیری از سرطان پروستات

۱_ به مردان بالای ۴۰ سال برای غربالگری این بیماری، سالیانه آزمایش (PSA) از طریق آزمایش خون) و معاینه توسط پزشک توصیه می‌گردد.

۲_ رعایت رژیم غذایی: بر اساس تحقیقات اخیر دیده شده است که مصرف بعضی از مواد غذایی مانند سلنیوم، ویتامین D، سویا، چای سبز، لیکوپن (ماده موجود در گوجه فرنگی) در پیشگیری و حتی کاهش رشد این تومور موثر بوده است.

همچنین عدم مصرف بعضی غذاها مانند موادی قندی و نشاسته‌ای و چربیها به خصوص LDL یا همان چربی مضر، جهت پیشگیری در ابتلاء این بیماری توصیه می‌گردد.

بزرگی پروستات

بیش از نیمی از مردان بالای سن ۶۰ سال دچار بزرگی پروستات هستند و احتمال بروز این حالت با افزایش سن افزایش می‌یابد. در سن ۸۰ سالگی حدود ۸۰ درصد مبتلا خواهند بود. اما فقط ۴۰ تا ۵۰ درصد موارد واقعا دچار علائم ناشی از بزرگی پروستات خواهند بود.

در بزرگی خوش خیم پروستات اول قسمتهای مرکزی پروستات بزرگ می‌شود، بزرگی این ناحیه معمولا بر روی پیشابراهی که از داخل پروستات عبور می‌کند فشار می‌آورد. گاهی اوقات

این حالت منجر به بروز علائم و مشکلات ادراری خواهد شد . معمولاً بزرگی خوش خیم پروستات در عملکرد جنسی اختلالی ایجاد نخواهد کرد .

باید بخاطر داشت که بزرگی خوش خیم پروستات سرطان نبوده و منجر به بروز سرطان نیز نخواهد شد. اما ممکن است فرد همزمان دچار بزرگی پروستات و سرطان پروستات باشد .

علائم این اختلال چگونه است ؟

همانطور که گفته شد بسیاری از مردان مبتلا به این بیماری فاقد علائم می باشند. اما زمانیکه بزرگی پروستات در روند ادرار کردن دخالت کند منجر به بروز علائمی نظیر جریان ضعیف ادراری، احساس عدم تخلیه کامل مثانه، تاخیر در شروع ادرار، احساس ادرار کردن مکرر، بیدار شدن از خواب در شب جهت ادرار کردن و نیاز به فشار برای ادرار کردن خواهد شد .

این علائم ثانویه به اثر بزرگی پروستات بر روی پیشابراه و بعد از آن بر روی مثانه می باشد. در مراحل اولیه عضلات مثانه می توانند بر تنگی پیشابراه غلبه کند، اما بعداً عضلات مثانه ضخیم تر، حساستر، و قوی تر خواهند شد که سبب احساس ادرار مکرر می شود .

در بعضی موارد زمانیکه پروستات بزرگ می شود، چنان پیشابراه را تحت فشار قرار می دهد که مثانه قادر نیست بر این نیرو غلبه کند، لذا نمی تواند بطور کامل تخلیه شود .

اگر عفونت ادراری ایجاد شود ممکن است علائمی نظیر حس درد و سوزش در ادرار کردن رخ دهد. در تعداد کمی از موارد مبتلا به بزرگی خوش خیم پروستات، این حالت ممکن است منجر به

بروز عفونتهای مکرر ادراری، عدم تخلیه کامل ادرار و آسیب‌های تدریجی به مثانه و کلیه‌ها شود .

غده پروستات

پروستات بخشی از عضو جنسی مرد است که به شکل و اندازه تقریبی گردو، زیر مثانه قرار گرفته و مجرای خروجی آن را احاطه کرده است .

نقش پروستات چیست ؟

نقش پروستات تولید مایع و روان کردن حرکت اسپرماتوزوئیدها به خارج است تشخیص بزرگی خوش خیم پروستات چگونه است؟

بعد از اخذ شرح حال کامل باید معاینه انجام شود که معمولا جهت انجام معاینه پروستات باید در راست روده بیمار مورد معاینه قرار گیرد. از این طریق پزشک می‌تواند بزرگی پروستات یا وجود توده یا هر گونه بافت غیر طبیعی که نشاندهنده سرطان باشد را مورد ارزیابی قرار دهد. از آنجایی که معمولا قسمت مرکزی پروستات بزرگ می‌شود. ممکن است گاهی فرد دچار علائم باشد اما در معاینه پروستات بزرگ نباشد. از طرف دیگر بسیاری از مردان مبتلا به بزرگی پروستات ممکن است بدون علامت باشند .

بعد از تشخیص وجود این مشکل باید جهت پیگیری درمانهای لازم، فرد به متخصصین کلیه و مجاری ادراری مراجعه نماید .

بیماری پروستات سه نوع دارد :

اول بزرگی خوش خیم یا بزرگ شدگی غیر سرطانی پروستات است که در اثر آن بافت پروستات بزرگ و متورم شده و نهایتاً جریان خروج ادرار را قطع می‌کند، در نتیجه ادرار درون مثانه باقی می‌ماند. بزرگی خوش خیم پروستات معمولاً در مردان بالای ۶۰ سال رخ می‌دهد (مردان زیر ۵۰ سال ندرتاً دچار آن می‌شوند). علت غالب بزرگ شدگیهای پروستات بزرگی خوش خیم می‌باشد

عوارض احتمالی این نوع بیماری پروستات عبارتند از :

مثانه ضعیف و ممکن است متسع و به سایر اعضای بدن فشار وارد کند .
ممکن است آسیب کلیه و گردش خون تصفیه نشده در بدن به دلیل پس زدن ادرار از مثانه به کلیه به وجود آید .
علائم و نشانه‌های آن احساس نیاز مکرر به تخلیه ادرار به ویژه در شب، نیاز مبرم اضطراری به ادرار کردن، دشواری در آغاز ادرار، جریان کم فشار ادرار ، چکیدن یا قطره قطره آمدن غیر طبیعی ادرار و احساس پر بودن مثانه و ناتوانی در ادرار کردن است .

چگونگی تشخیص بیماریهای پروستات :

-معاینه :

پزشک متخصص از طریق دیواره راست روده پروستات را احساس می‌کند. او می‌تواند توده‌ها، تورم و یا ناراحتی که نشانگر بیماری شده را تشخیص دهد .

-آزمایش آنتی ژن ویژه پروستات در خون (PSA):

پروستات بزرگ شده یک پروتئین را به میزان بیشتری ترشح می‌کند. این آزمایش میزان آن پروتئین را در خون اندازه می‌گیرد. این آزمایش ۱۰۰ درصد دقیق نیست و ممکن است همراه با سایر آزمایشات مورد استفاده قرار گیرد .

-آزمایشات دیگر :

ممکن است لازم باشد آزمایشات دیگری انجام شود. مانند انجام آزمایش سیستوسکوپی، سی تی اسکن یا MRI که برای دید بهتر درون پیشابراه و پروستات صورت می‌گیرد .

این بیماری در چه زمانی و چگونه باید درمان شود؟

این بیماری فقط زمانی که منجر به بروز علائم شدید شود یا اینکه سبب بروز اختلال در عملکرد کلیه‌ها و مجاری ادراری شود باید تحت درمان قرار گیرد .

تنها وجود یک پروستات بزرگ دلیل بر درمان نیست. اگر بزرگی وجود دارد اما علامتی نباشد ممکن است تنها نیاز به انتظار باشد. البته باید در طی این مدت فرد تحت نظارت دقیق پزشک بوده و سالانه یک یا دو بار مورد معاینه قرار گیرد .گاهی اوقات ممکن است علائم بدون درمان بهبود یابند. اما در صورت تشدید علائم نسبت به قبل حتما باید به پزشک مراجعه نمود .

درمان احتمالی پروستات غیر سرطانی عبارتست از :

درمان دارویی که به تحلیل رفتن بافت پروستات یا شل شدن عضلات کمک می‌کند جراحی برای برداشتن بافت اضافی پروستات و کاهش فشار بر پیشابراه، انجام می شود .

اتساع با بادکنک که در آن بادکنک در داخل پیشابراه قرار داده می‌شود و متورم می‌شود تا پیشابراه را گشاد نماید .

درمانهای جدید شامل جراحی لیزری، منجمد کردن بافت پروستات و درمان گرمایی با میکروویو (حرارت دادن بافت پروستات با میکروویو) می‌باشد .

دومین نوع پروستات التهاب پروستات است که می‌تواند حاد یا مزمن باشد و در هر سنی مردان را مبتلا سازد .

پروستات حاد وقتی رخ می‌دهد که پروستات ناگهان ملتهب شود. گرچه این مورد نادر است ولی می‌تواند موجب عفونت چرکی و بند آمدن ادرار در موارد وخیم شود. پروستات مزمن که در دراز مدت و مکررا رخ می‌دهد، این التهاب از التهاب حاد پروستات شایع تر است و معمولاً مانند آن وخیم نیست. التهاب حاد پروستات ممکن است به التهاب مزمن تبدیل شود .

عواقب احتمالی التهاب پروستات عبارتند از: بزرگ شدگی پروستات، تنگی پیشابراه، کندی یا بند آمدن ادرار و سایر مشکلات جدی مجرای ادرار. درمان این نوع پروستات بسته به حاد یا مزمن بودن آن متفاوت است. درمان برای پروستات حاد با مصرف آنتی بیوتیک‌های خوراکی، تخلیه با سوند یا تخلیه با عمل جراحی در موارد وخیم مقدور می‌باشد و پروستات مزمن را نیز می‌توان با مصرف آنتی بیوتیک ها، ماساژ پروستات برای افزایش تخلیه و جراحی در صورتی که داروها و ماساژ اثر بخش نباشد درمان کرد .

البته درمان بسته به بیماری و بیمار تغییر می‌کند. آب گرم و مصرف نکردن ادویه جات نیز ایرادی ندارد .

سومین نوع پروستات که جدی‌ترین نوع این بیماری است سرطان پروستات است البته این شکل از سرطان در میان آقایان کمتر از ۶۰ سال نادر است ولی در آقایان بالای ۶۰ سال شایع می‌باشد. علت این بیماری نامشخص است

در این نوع بیماری سلولهای سرطانی به بافت طبیعی پروستات هجوم آورده، آن را تخریب کرده و جایگزین آن می‌شوند. اگر سرطان تشخیص داده نشود ممکن است به سایر قسمت‌های بدن انتشار یابد .

علائم سرطان پروستات عبارتند از: درد در ناحیه لگن، کمر، رانها، تورم در ناحیه لگن، پشت و رانها، علائم مهمی نظیر جریان ادرار ضعیف و دردناک، وقفه دار یا با شروع آهسته و همچنین وجود خون در ادرار .

نشانه‌های عمومی سرطان که ممکن است مربوط به سرطان پروستات نیز باشد عبارتند از تهوع، استفراغ، درد ممتد، کاهش شدید وزن و خستگی .

روشهای درمانی به کار برده شده برای سرطان پروستات شامل، جراحی که به منظور برداشتن پروستات برای جلوگیری از انتشار سرطان، پرتو درمانی یعنی درمان با پرتوهای X برای از بین بردن غده، هورمون (از جمله استروژن) برای کند کردن انتشار سرطان می‌شود .

درمان جراحی بزرگی پروستات :

در حال حاضر در صورت تشدید علائم، موثرترین روش درمانی جراحی می‌باشد .

روشهای جراحی متفاوتی جهت درمان این مشکل وجود دارد که انتخاب آنها به عهده پزشک و با توجه به شرایط بیمار می باشد .

روشهای درمانی غیر جراحی :

روشهای درمانی غیر جراحی جدیدی در حال حاضر وجود دارد اما میزان کارایی آنها در مقایسه با روشهای جراحی کمتر می باشد. این روشها شامل استفاده از داروهای خاص و گشاد کردن مجرای پیشابراه از طریق بالون می باشد .

روشهای دارویی :

دو دسته دارویی جهت بهبودی وجود دارد. داروهای - بلوک کننده گیرنده > آنها که سبب شل شدن عضلات پروستات شده و تا حدی سبب کاهش فشار پروستات بر پیشابراه می شوند. از این دسته می توان پرازوسین یا ترازوسین را نام برد .

دسته دوم داروها مربوط به داورهایی است که از طریق کاهش هورمونهای مردانه سبب کاهش اندازه پروستات می شوند. از این دسته می توان فیناستراید را نام برد .البته کارایی استفاده دراز مدت از این داروها هنوز مشخص نیست .

چرا انجام آزمایش پروستات ضرورت حیاتی دارد؟

چون عوارض بیماریهای پروستات دردناک و رنج آور است .

چون با تشخیص به موقع ، نتیجه درمان موفق تر خواهد بود .

